

Gemeente Vijfheerenlanden
T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 11
4140 AA Leerdam

Betreft: concept beleidsvisie sociale basis

Bijlage: Document ASD Vijfheerenlanden over zelf- en samenredzaamheid

Leerdam, 10 januari 2025

Geacht college,

Op hoofdlijnen kan de ASD de concept beleidsvisie sociale basis onderschrijven. De ASD wil echter de hiernavolgende opmerkingen bij en op de visie maken

De sociale basis speelt een belangrijke rol in het oplossen en of beperken van problemen in de samenleving die zich nu al voordoen en die in de toekomst vrijwel zeker in omvang zullen toenemen. Het gaat dan met name om problemen in de zorg, maar zeker ook in andere onderdelen van de samenleving.

Om de sociale basis in Vijfheerenlanden te versterken volstaat het waarschijnlijk niet om uit te gaan van bestaande netwerken. Het is zeer waarschijnlijk noodzakelijk om omstandigheden te creëren die het vergemakkelijken dat nieuwe netwerken ontstaan, dat bestaande netwerken worden versterkt en uitgebreid en of niet of minder snel verwateren. Met andere woorden de bestaande sociale basis zal moeten worden versterkt. Intensivering van het gemeentelijk beleid zal daarvoor noodzakelijk zijn.

Onder 2.1 staat het volgende: 'Bij het verdelen van de schaarse middelen, concurreren investeringen in de sociale basis met maatwerkvoorzieningen die gemeenten vanuit de zorgplicht moet organiseren'. Deze tekst suggereert ten onrechte dat middelen ten behoeve van het in standhouden of versterken van de sociale basis uitsluitend zouden moeten komen uit de middelen die voor maatwerkvoorzieningen bestemd zijn. Dat is een veel te beperkte visie op de financiën die de gemeente op basis van onder andere het Gemeentefonds ontvangt. De gemeente is, behoudens wettelijke taken vrij om de algemene middelen uit het Gemeentefonds vrij in te zetten. Dat betekent dat de gemeente op basis van prioritering middelen vrij kan maken voor versterking van de sociale basis. Extra inzet voor versterking van de sociale basis hoeft dus niet ten koste te gaan van uitsluitend de middelen voor maatwerkvoorzieningen.

Essentieel is dat de sociale basis primair van de inwoners is. De gemeente moet vooral ondersteunen en faciliteren bij het versterken van de sociale basis. Dit moet ook tot uiting komen in het gedrag van de gemeente en de vertegenwoordigers van die gemeente (bestuurders, medewerkers en ingeschakelde professionals).

In onderdeel 4 van de beleidsvisie is een aantal thema's genoemd die voor het versterken van de sociale basis van belang zijn. Ingeval er een beleidsvisie of anderszins wordt aangekondigd is het van belang de ASD bij de ontwikkeling daarvan in een vroeg stadium te betrekken. Voor zover er naar bestaande beleidsstukken wordt verwezen adviseert de ASD om actief na te gaan of deze beleidsstukken bijstelling behoeven in het licht van de noodzaak de sociale basis te versterken. De ASD wordt daarbij graag betrokken.

De hiervoor genoemde noodzaak tot eventuele bijstelling van beleidsstukken geldt ook voor de in de beleidsvisie genoemde omgevingsvisie, dorps(woon)visie en de woonzorgvisie. De ASD adviseert de genoemde visies opnieuw te doordenken vanuit de noodzaak de sociale basis te versterken en zo nodig op onderdelen aan te passen. Het spreekt vanzelf dat de ASD graag bij deze eventuele bijstelling van de genoemde visies wordt betrokken.

De uitgangspunten die in onderdeel 5 van de beleidsvisie aan de orde komen, kan de ASD ten volle onderschrijven. Het in acht nemen van deze uitgangspunten is naar de mening van de ASD essentieel om de sociale basis structureel te versterken. Het is naar het oordeel van de ASD van groot belang dat degenen, die namens de gemeente een rol vervullen bij het (helpen bij de) versterken van de sociale basis, het naleven deze uitgangspunten in de praktijk ook waarmaken. Het hanteren van deze uitgangspunten was in het verleden echter niet vanzelfsprekend. De ASD adviseert om de hiervoor genoemde bestuurders, medewerkers, professionals apart te trainen in het hanteren van deze uitgangspunten en het daadwerkelijk gebruik ervan ook te monitoren.

In de beleidsvisie wordt terecht opgemerkt dat versterking van de sociale basis niet direct het beoogde 'rendement' oplevert. De gunstige effecten van versterking van de sociale basis treden slechts op termijn op. Daarom is het naar het oordeel van de ASD essentieel dat structureel en langdurig wordt ingezet (met financiële middelen en menskracht) op versterking van de sociale basis.

Tot slot gaat het er natuurlijk om dat de voorliggende beleidsvisie ook daadwerkelijk wordt omgezet in handelen. Dat zal op onderdelen nog de nodige tijd vergen. Tijd die er naar het oordeel van de ASD eigenlijk niet is. De noodzaak om de sociale basis op korte termijn te versterken is groot. Dat betekent dat de ASD adviseert om een aantal 'no regret' maatregelen zo snel mogelijk te nemen. Het Visiedocument ASD over ondersteuning van Zelfredzaamheid en Samenredzaamheid (zie bijlage) kan daarbij mogelijk een inspiratiebron zijn.

Naar de mening van de ASD is de eis van toegankelijkheid is te absoluut geformuleerd. Er zijn ook activiteiten denkbaar die tot de sociale basis behoren en die niet voor iedereen toegankelijk zijn, bijvoorbeeld religieuze activiteiten of activiteiten in familiale sfeer.

'We zien een sterke Vijfheerenlandse samenleving voor ons waarin...'. De beschrijving in de daaropvolgende beschrijving is meer een wens, dan een weergave van de bestaande situatie. Met andere woorden er zal extra moeten worden geïnvesteerd in middelen (financiën en menskracht) om de beschreven situatie te realiseren.

Met vriendelijke groet,

Namens de ASD Vijfheerenlanden

Gerard Achterberg
Voorzitter

Berry Verwijmeren
Secretaris

